

Inhoudsopgave

Rijnbach.....	1
Rijs.....	1
Roelink/Roeling/Rolink.....	1
de Roem.....	1
rooms-katholieke kerk en pastorie.....	2
Rooskens.....	4
van Roosmalen.....	5
de Ruig.....	5
Rutten.....	5
Ruys.....	5

Rijnbach

19 januari 1906 - In kokende teer gevallen!

5 Te Helenaveen is het 3-jarig zoontje van den timmerman v. Rijnbach, in een pot kokende teer gevallen. De kleine bekwam hierdoor zulke hevige brandwonden, dat hij na een kwartier is bezweken.

Rijs

10 19 oktober 1943 Te k. of te r. een zware leveringskoe teg. hoogdr. vaars of jonge koe. J. Rijs, Helenaveen.

Roelink/Roeling/Rolink

14 mei 1891 Gerard Roelink fabrieksarbeider

15 Hij zegt dat er weinig verdiensten zijn, dat er veel onrecht gebeurt, en dat het fabrieksvolk niets meer gedaan krijgt bij den directeur sinds het ingooien der ruiten. Aan zijn dochter was een huis beloofd zoo spoedig het leegkomt. eerst was hij (zij) gehuist in een keet van turfgravers terwijl er huizen genoeg te huur zijn. Menckens zegt dat zijn halve huis nog te huur is, maar de directeur wilde het niet hebben. thans werkt zijn schoonzoon in Pruissen

20 De directeur zet in huizen die leeg komen de menschen uit Overijssel. hijzelf /Roelink/ is in het veen voor 25 jaar als Overijsselaar gekomen, maar toen was er minder volk en het geheel jaar werk voor vrouw en kinderen, thans is er te veel volk vraag Is men nu ontevreden?

25 ant. Als er goed geld verdiend wordt niet.
vr. Is het verschil van loon de oorzaak van het opstootje?
a. Men wilde 1 gld a 22 stuivers hebben in plaats van 75 ct. er is een dag en nachtploeg elk van 25 man. De verdiensten gaan tezamen in een pot. daaruit wordt men betaald zoodoende lijdt de ene ploeg schade door het weinig verdienen van de andere.

30 26 mei 1891 Jan Roeling arbeider.

Hij klaagt dat het land te hoog is in huur, eens betaalde hij 25 gld. nu 35 gld. De brand is ook te duur gerekend. Hij verdient nu een kleine gulden met uitleggen. hij is nu een oud man.
Het dak van zijn woning is slecht, benevens de stalling.

35 23 februari 1899 **ROERMOND.** Voor de rechtbank alhier hadden zich Dinsdag te verantwoorden F. B., oud 49 jaar, veenarbeider, voorheen wonende te Helenaveen, thans zonder vaste woonplaats, beklaagd ter zake, dat hij op 23 Juni 1898 in den woning van G. Rolink te Helenaveen heeft ontvreemd een overjas ten nadeele van J. Rolink en eene broek ten nadeele van G. Hofman, kostgangers aldaar. Het O. M. eischte tegen hem 4 maanden gevangenisstraf. De rechtbank bepaalde de uitspraak in deze zaak op 28 Februari e. k.

45 4 maart 1899 Verder werd vonnis gewezen in de zaak tegen F. B., oud 49 jaar, arbeider, zonder vaste woonplaats, ter zake van diefstal van een jas en broek te Helenaveen, ten nadeele van J. Rolink en G. H. Hoffman, gepleegd op 28 Juni 1898 en veroordeeld tot 2 maanden gevangenisstraf met vermindering van het voorarrest.

de Roem

50 9 februari 1907 7 Op **Maandag 18 Febr.**, te Helenaveen,
I. om 9 ure voorm. juist te beginnen, ten verzoeke en ten huize van Jozef Thomassen. Een ponnijpaard met rijtuig, paardentuig, karren en voertuigen, eenige huismeubelen, als: kasten, stoelen, tafels enz, akker- en schuurgereedschappen en voederartikelen.
II. om 10 ure voorm., ten verzoeke en huize van van Tuffelen.

- 55 2 versche en 4 dragende koeien, 9 bijna voldragen zoogen, zelf gefokt, 1 zoog met 8
biggen, 10 raskippen (m?'s), 10 leghorn, 1 best hakse machine.
III. om 11 ure voorm., ter herberge bij van Oers, ten verzoeke van de Maatschappij
Helenaveen.
25 koopen oude dennenstronken, als brandhout, 2 à 3000 bossen oude dennentakken, 2000
60 à 2500 nieuwe eikenhouten takkebossen, liggende te Helenaveen.
Alles vooraf te bezichtigen.
IV. om 12 ure middags, ten verzoeke en ten huize van Christiaan de Roem-de Gier.
3 kasten, 2 stoel n. 2 kachels, 2 kettinglampen, 5 tafels, 14 schilderijen porcelein-
en aardewerk, potten en pannen, boterkarn met toebehoor, voederkuip, waschtob,
65 fornuispot.
Akker- en schuurgereedschappen, kruiwagen, 1500 boonstaken, 5 koopen erwtetakken, 600
pond hooi, eene partij zaaderwten en boonen enz.
V. om 1 ure namiddag, ten verzoeke en huize van G. Jonker.
Een melkgevende koe, 6 scheutelingen, 2 geiten, 13 kippen en eene partij hooi.
70 VI. om 2 ure nam, ten verzoeke en huize van G. Tabor.
Een melkgevende koe, 1 kalf en een geit eene partij hooi, aardappelen, melk- en
deelgereedschap, 6 houten stoelen, tafels enz.
VII. om 3 ure namiddags, ten verzoeke en huize van Klaas Snippen.
Een dragende koe, een dragende geit, 3 varkens, waarvan 1 vet.
75 Eene partij hooi en strooisel.

rooms-katholieke kerk en pastorie

- 2 maart 1882 Omtrent de kolonie Helenaveen, onder Deurne, vinden wij het volgende
vermeld: De vaste bevolking bestaat tegenwoordig uit 130 huisgezinnen met 674 zielen.
80 De nieuwe R. K. kerk werd voltooid en daarbij eene nieuwe pastorie gebouwd;
168hectaren zijn thans ontgonnen, het veen leverde in 1881 927,848 tonnen turf. De
Helenavaart werd met 920 M. verlengd; de geheele lengte van het kanaal en de wijken
bedraagt nu 36,490 M.; de haven, met 100 M. verlengd, is tot de aansluiting met den
Staatsspoorweg voltooid. De scheepvaart, eenigszins minder dan het vorig jaar, was
85 gestremd van 15 Januari tot 4 Februari.

- 10 april 1886 Wordt machtiging verleend tot verkoop van ±2 Hekt land voor f1600 aan
den R.C. Pastoor te Helenaveen qq, onder reserve dat het land niet anders aangewend
dan voor 't aangegeven doel, en alle bepaling die het Bestuur zal meenen te moeten
90 maken
Wordt verleend.

- 14 en 21 juli 1891 20 Welke bewoners ontvangen vrij brand en welke niet? Wordt
daaromtrent bij allen dezelfde regel gevolgd en welke is die regel?
95 Vrij brand wordt geleverd aan de beambten der Mij (Direkteur, boekhouder,
hoofdopzichter, veenbazen.)
aan den Pastoor
aan het Liefdehuis
en aan den Predikant.
100 De turf wordt op aanvraag zoo spoedig mogelijk verstrekt.

24 mei 1897 Klok R.C. kerk.

- De pastoor te Helenaveen heeft een schrijven gericht aan de Mij waarbij hij een
bijdrage verzoekt voor een goede klok en wijzerplaat voor zijn kerk. De kosten
105 hiervan worden op f460 begroot.
Daar het voor de inwoners van groot belang is den juisten tijd te weten en de klok op
de Protestantsche kerk niet goed is wordt besloten dat de Mij 100 gld in de klok zal
bijdragen.

4 april 1898 schuld R.K Kerk.

- [...] vraagt men verder inlichtingen omtrent een post voorkomende onder het hoofd
diverse debiteuren nl de f4000 die de R. K. kerk te Helenaveen schuldig is. we?
steeds met dit zelfde bedrag voorkomt waarop nooit rente wordt betaald.
De directeur heeft onderzoek gedaan naar de geschiedenis van dien post, doch er niet
115 veel van gevonden. Schellings beweerde in der tijd dat het geleverde materialen
waren, maar ? lijk steenen want de Mij bakten toen zelf. Een feit is dat de kerk
altijd de schuld ontkend heeft, omdat zij in ieder geval zeker niets kon betalen nu
eenigen tijd geleden hare fondsen verdwenen zijn. Het beste zal zijn in een volgend
gunstig jaar dit bedrag op dien post te doen verdwijnen.
120

125 24 april 1898 De eenige aanmerking, betreffende eene post van 4640 gld van de R K kerk, welke steeds onveranderd bleef en waarop nooit rente werd betaald, wordt door de voorzitter beantwoord met de mededeeling dat die post reeds vroeger de aandacht trok doch niet tot klaarheid is kunnen worden gebracht. Een nieuw onderzoek zal worden ingesteld.

130 19 februari 1906 **Aanvraag Pastoor**
De voorzitter brengt de aanvraag van den Heer Pastoor te Helenaveen ter sprake om nog eenige vierkante meters grond bij te koopen, grenzende aan het terrein van de school. Vroeger heeft hij voor dergelijken grond 30 ct per [] meter betaald. Commissarissen besluiten aan den Heer Pastoor weder eenige vierk. meters bij 't terrein der school gelegen tegen denzelfden prijs te verkoopen.

135 19 oktober 1912 **Het Goud van de Peel!**
Het volgende heb ik geknipt uit de Limburgsche Koerier van 15 dezer:
Een rijke gemeente
Er zullen niet vele gemeenten on ons land zijn, die er zóó goed voorstaan als de gemeente Deurne.
140 In deze in N-Br. gelegen gemeente zijn bijna geen armen. De weinigen die er zijn, genieten onbekrompen onderstand.
Belasting wordt er niet geheven, omdat men die niet noodig heeft.
En zoo goed is men er bij kas, dat men verleden jaar ter gelegenheid van het zilveren ambtsfeest van den pastoor, dezen een orgel van f1500 wilde geven, een besluit, dat echter niet goedgekeurd werd door de Ged. Staten van Noord-Brabant.
145 Van waar nu die welstand?
Deurne heeft enorme bezittingen in de Peel, de hoogeveenstreek langs de Brabantsch-Limburgsche grens. Uit de verpachting harer gronden trekt de gemeente rijke inkomsten en eens moet ze zelfs een bod van een millioen gulden hebben afgeslagen, omdat ze niet wist, wat ze met het geld aanvangen zou.
150 Voor den bouw van een R. K. wil men nu een subsidie geven van maar even f50.000 (0. Ct.)
De vraag is alweer: wat is de waarheid?
Waar is, dat de gemeente als zoodanig nog rijk genoemd mag worden.
Waar is ook, dat er nog geen hoofdelijke omslag geheven wordt.
155 Maar niet waar is, dat er bijna geen armen zijn.
Wel waar is, dat de gemeente Deurne, een gemeente met slechts omstreeks 6000 inwoners, een armenbudget heeft van tien duizend gulden en toch nog maar minder dan karig het groote aantal noodlijdenden ondersteunt.
Wel waar is, dat er op een schandelijke manier tegen de behoeftigen is opgetreden.
160 Wel waar is, dat er al jaren en jaren groot gebrek aan welvaart heerscht onder de arbeiders- en de neringdoende klassen.
Wel waar is, dat al tal van gezinnen de gemeente hebben moeten verlaten om in Duitschland en Engeland hun onderhoud te zoeken.
Waar is, dat de gemeente de veengronden niet verkoopen wilde, maar niet waar is de in
165 het citaat genoemde reden.
Wel waar is, dat de gemeente zelf de venen exploiteeren wilde, voornamelijk door toedoen van den secretaris destijds, omdat gemeente-exploitatie veel en veel voordeelijker zou zijn dan verkoop.
Wel waar is, dat dit echter heel anders is uitgekomen, en dat de gemeente honderd-
170 duizenden heeft toegegeven.
Wel waar is, dat de ingezetenen zeer slecht bij de gemeente- exploitatie van de Peel zijn gevaren.
Wel waar is, dat het slecht beheer van een totaal onbekwaam bestuur er toestanden en gebeurtenissen heeft veroorzaakt of laten ontstaan, die bijna aan het ongeloofelijke
175 grenzen.
Wel waar is nog zooveel meer, wat ik alles niet in een enkel artikel noemen kan. Trouwens, Deurne, Asten, Venray, Horst, Nederweert zijn allemaal peelgemeenten. Wat hebben de schatten van de Peel er gebracht?
De geschiedenis van al die gemeenten werpt een treurig licht op het aloude
180 machthebbers regiem on ons Zuiden! WILBERT.

1 januari 1919 **Buitengewone Uitgaven.**
Voor de onder dit hoofd vallende uitgaven worden de gewone jaarlyksche posten wederom aangevraagd; alleen wordt voorgesteld de subsidie aan de Ned. Herv. Gemeente te verhoogen tot f400.-, omreden dat het predikants-traktement te Helenaveen zoo
185 bijzonder laag is; de kerkeraad dezer gemeente kan niet meer geven dan f1200.-

traktement. Waar er thans te Helenaveen een vacature is, al een verbetering van het predikants-traktement wel noodzakelyk zyn, om hier wederom een predikant geplaatst te krygen.

190	Gevraagd wordt voor:	
	Subsidie R.K. Gemeente	f 600.-
	" Ned. Herv. "	" 400.-
	Receptiegelden	" 100.-
	Premie Levensverzekering van J.F. Herman de Groot	" 437.-
195	Toelage aan J.F. Herman de Groot	" 500.-
	Geneeskundige behandeling der arbeiders	" 600.-
	Verbandmiddelen enz.	" 25.-
	Vrye woning vroedvrouw	" 75.-
200	Vrye brand aan de kerkelyke gebouwen, veldwachter, vroedvrouw	" 500.- f 3237.-

6 augustus 1919 **brief bisschop van s Bosch.**

205 u. wordt thans ter sprake gebracht een brief de Bisschop van s Bosch data 16 April 11. betreffende de jaarlijksche toelage der Mij Helenaveen aan de R.C. kerk aldaar. De directeur geeft voorlezing van hetgeen hij daaromtrent in de oude notulen gevonden heeft. een door beide partijen geteekend contract is door hem echter niet ontdekt. De groote meerderheid van commissarissen is de meening toegedaan dat ofschoon dat schijnt te ontbreken, de maatschappij, na zooveel jaren de f600 te hebben uitbetaald, 210 zich thans bezwaarlijk daaraan zou kunnen onttrekken. Men is echter van oordeel dat deze zaak door de ?in der Mij moet worden behandeld, die zal trachten te weten te komen of er in dat bisschoppelijk archief iets omtrent een contract bekend is, dat in de eerste jaren zou zijn gesloten. Het standpunt van de directeur over de betaling van f600 afhankelijk te stellen van 215 de houding van de pastoor tegenover de Mij en deze op die manier in de hand te houden, wordt door commissarissen niet ingenomen, daar dit toch tot niets zoude leiden. [doorgestreept: Men wil wel de bedoeling voor het vervolg te ge?gen, doch alleen voor zoolang de Mij zal bestaan.]

220 1 december 1923 **Deurne Geen Zomertijd** Gelijk in het naburige Helenaveen, zoo wordt ook hier nog de zomertijd gehandhaafd, alles regelt zich naar den ouden tijd: de diensten in de kerk, de schooltijden, en ook de hier bestaande industrie.

225 12 april 1924 **HELENAVEEN.** - *Strijd om den tijd.* - In ons dorp heerscht strijd over den ouden en den nieuwen tijd. De klok der R. K. kerk gehoorzaamt trouw aan de wet, de Protestantsche kerk maakt gebruik van haar recht om de torenklok niet te verzetten. Van dit alles ondervinden de menschen zeer veel last.

230 16 april 1924 **HELENAVEEN.** Gemeld kan thans worden dat een einde is gekomen aan den strijd in ons dorp om den ouden en nieuwen tijd. Zoowel de R. K. als de Protestantsche kerk zullen voortaan op de torenklokken niet den nieuwen tijd aangeven.

235 28 september 1929 **HELENAVEEN.** - Notaris Haffmans, 1 October 9 uur, ten huize en ten verzoeke van dhr. A. Joosten, huismeubels, schuur- en akkergereedschappen. Voor dhr. A. v. Mullekens: akkergereedschappen. Voor de R. K. kerk afbraak.

240 8 december 1932 De Directeur deelt mede, dat bericht is ingekomen van den Pastoor met verzoek het oude schoolterrein aan hem te willen verkoopen. Besloten wordt tot verkoop, voor den prijs van 1 gld de M², over te gaan, indien het mogelijk blijkt in verband met de hypotheek.

245 10 november 1947 De Directeur deelt mede dat het stukje grond Deurne H.4241 ter groote van 0,2483 HA voor f2483 aan de R.K. kerk verkocht is

Rooskens

250 19 juni 1887 Op het examen voor surnumerair bij de Exploitatie-maatschappij zijn Donderdag geslaagd de heeren H. J. Haverkate te Olst, J. J. Heijnen te Venloo, P. C. de Jongh te Hedel, H. U. Kamminga te Utrecht, H. H. Linskens te Reuver, B. Mellema te Zutfen, M. Rooskens te Helenaveen en H. J. van der Zedde te Waspik.

van Roosmalen

14 augustus 1906 Examens Hoofdakte.

's-Hertogenbosch, 10 en 11 Aug. [...] A. J. van Roosmalen, Helenaveen (Deurne);

255

16 augustus 1912 Akte-examens Tuinbouwkunde L. O. Wapeningen. Geslaagd de heeren. L. Arts. Tilburg; F. J. Bevort, Berg en Dal; J. H. Bons, Bennekom; E. Boonstra, Amsterdam; A. Bijlsma, Molkwerum; J. A. Ni?lesen, Malden bij Nijmegen; G. Roeffen, Mook-Middelaar; A. J. v. Roosmalen, Helenaveen; Sj. G. Veenstra. Oudewoude (Fr.) Afgewezen 5 kandidaten.

260

18 mei 1914 Overleden: [...] - M. van Roosmalen, geb. Van Nuenen, 39 j., Helenaveen.

?? 1916 Akte-examens Tuinbouwkunde L. O. Wapeningen. Geslaagd de heeren. L. Arts. Tilburg; F. J. Bevor?. Berg en Dal; J. ? Bons. Bennekom; E. Boon?. Amsterdam; A. Bijlsma, Molkwerum; J. A. Knielen, Malden bij Nijmegen; G. Loeffen, Mook-Middelaar; A. J. v. Roosmalen, Helenaveen; Sj. G. Veenstra. Oudewoude (Fr.) Afgewezen 5 kandidaten.

265

7 juli 1917 **Adhaesie-betuiging.** Ondergeteekenden betuigen hun volle instemming met het artikel van M. R. Teijssen in *Het Centrum* van Donderdag 14 Juni j.l. en besluiten de candidatuur Bulten zoo krachtig mogelijk te steunen. A. J. v. Roosmalen, Helenaveen; Chr. Goevaers, Liessel; P. J. v. Driel, Vlierden; J. Roefs, Liessel; Leo J. v. Lierop, Liessel; (en vele anderen)

275

2 maart 1922 Schrijven van L. Theelen aan de burgemeester van Deurne waarin hij voorstelt om aan de heer van Teeffelen, kwekeling, die gedurende 5 weken aan drie klassen naar best vermogen zijn krachten heeft gewijd, toe te kennen een vergoeding van 100 gulden. Hierover is overleg gepleegd met collega van Roosmalen en de vader van de kwekeling.

280

2 juni 1922 Al heel snel krijgt L. Theelen - net zoals bij zijn eigen benoeming enkele maanden daarvoor - te maken met personeelsperikelen: De notulen van de Raadvergadering van Deurne melden op 2 juni 1922 (pagina 109 en 110): Benoeming verdere sollicitanten, Theelen gaat met de burgemeester naar de Inspecteur die hem de vrije hand geeft. Mej Veltmans wordt benoemd; Vacature van Roosmalen; Ontslag Veltmans m.i.v. 1 oktober 1922

285

de Ruig

26 mei 1891 Christiaan de Ruig werkzaam in den turf

Hij vraagt een bedstee meer. hij heeft ook geen stal. hij wil wel meer geld verwoonen. Hij heeft dezen winter weinig verdiend en heeft thans schuld.

290

Rutten

1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H70 H. Rutten nieuw H66

295

Ruys

17 oktober 1904 **onderdirecteur**

De directeur deelt nog mede dat verder informatie bij de twee in de vorige vergadering genoemde personen tot niet heeft geleid.

Nu werd zijn aandacht gevestigd op den Heer Ruys te Dedemsvaart, de zoon van een grondeigenaar en vervener aldaar. Hij is vroeger domine geweest, doch heeft later een boomkwekerij beheerd en zich bezig gehouden met het aanmaken van woeste gronden. zijn leeftijd is 35 a 36 jaar. de directeur acht hem een zeer geschikte man hem later te vervangen en stelt nu voor hem als woning te geven de 4 kamers die in de woning van Gielissen voor het Bestuur waren gereserveerd. er kan een afscheiding gemaakt worden dat alle honden vermeden kan worden. [?]

305

De directeur wordt nu gemachtigd te onderhandelen met den Heer Ruys, op deze wijze dat zijn aanstelling slechts voorloopig zal zijn nl. tot 1 mei 1906. dan zal er definitief besluit genomen worden. de aanstelling is dus van weerszijde op proef.

310

9 december 1904 c. dat de heer L. A. Ruys te Dedemsvaart zijn benoeming tot administrateur heeft aangenomen en weldra in dienst zal treden.

315

2 oktober 1905 **Procuratie Ruys.**

De directeur zou het wenschelijk vinden aan den Heer Ruys procuratie te verleen om bij zijne afwezigheid of ontstentenis op te treden.

320 Op de vraag van den Heer van Lanschot welke indruk de directeur gekregen heeft van den Heer Ruys sinds hij in dienst is gekomen, antwoord hij dat deze zeer goed is. dat de Heer Ruys geheel op de hoogte is van het aanmaken van grond, en wat het commercieele betreft hiermede reeds in eene vorige betrekking is vertrouwd geraakt. hij durft hem gerust als zijn opvolger aanbevelen.

325 Commissarissen hechten er nu hunne goedkeuring aan dat de directeur den heer Ruys onder zijne verantwoordelijkheid tot procuratiehouder aanstelt en hem namens commissarissen het vooruitzicht geeft om tot Directeur benoemd te worden.

330 2 november 1905 **DE STEEG**, 2 Nov. Benoemd tot rentmeester van het landgoed Middachten de heer L. A. Ruys, administrateur der maatschappij "Helenaveen".

4 december 1905 **Brief Ruys**

335 De voorzitter zegt dat commissarissen reeds schriftelijk door den directeur werden verwittigd van het besluit van den Heer Ruys om de Helenaveen te verlaten. Hij leest nu een schrijven van dien Heer voor eene dankbetuiging inhoudende voor het genoten vertrouwen en uitdrukking van spijt voor de moeite aan de Mij veroorzaakt.

De directeur wordt gemachtigd om te zien naar een ander persoon om als administrateur op te treden.